

Pedagogisch Kookboek

Voorwoord

Kinderstad wil het methodisch werken op onze kindercentra bevorderen om zo kinderen een rijke en uitdagende speelomgeving te bieden.

Om dit doel te bereiken heeft Kinderstad een subsidie aangevraagd bij het agentschap SZW voor het project "Kindercentra voor Zorg en Ontwikkeling: gemengd werken doe je zo". In augustus 2006 hebben we een partiele toekenning ontvangen.

Kinderstad gaat de uitdaging aan om met het pedagogisch kookboek als instrument de ontwikkeling van alle kinderen van 0 tot 6 jaar die onze kindercentra Z&O bezoeken te stimuleren en om groepsleiding te ondersteunen in het methodisch werken.

Het project heeft een looptijd van september 2006 tot en met februari 2008 en kent de volgende fasen:

- Voorbereidingsfase: september t/m november 2006
- Uitvoeringsfase met pilot-locaties: december 2006 t/m juli 2007
- Schrijven van pedagogisch kookboek: juni en juli 2007
- Implementatie naar andere locaties: augustus 2007 t/m februari 2008

In dit plan van aanpak beschrijven we hoe de implementatiefase van het pedagogisch kookboek er uit ziet. Als basis voor dit document is het projectvoorstel pedagogisch kookboek gebruikt en de ervaringen van de implementatie van het handboek kwaliteit.

Inhoudsopgave

1. huidige stand van zaken, de reis is begonnen (vanaf blz. 5)

- 1) uitgangspunten,
- 2) aanpassing pedagogisch beleid en werkplannen,
- 3) locaties,
- 4) visie KS; ontwikkelgebieden, open deuren, methodisch werken, bso > bsa, vve,
- 5) ouderbeleid,
- 6) meetinstrumenten,
- 7) monitoring,
- 8) kaders en vrijheid van handelen voor teams,
- 9) train de trainerconcept,
- 10) communicatie en verbreding,
- 11) immaterieel doel 2008,
- 12) koppeling met kwaliteitsbeleid

2. pedagogisch kookboek en KC Z&O (vanaf blz. 8)

- 1) doelstelling,
- 2) doelgroep,
- 3) resultaten,
- 4) implementatie,
- 5) evaluatie en verbeteracties

3. projectorganisatie; coördinatie en taakverdeling (vanaf blz. 9)

- 1) inleiding,
- 2) projectcoördinatie,
- 3) afd. K&I,
- 4) unitmanager,
- 5) kookboekpromotoren,
- 6) stagiaires 4de jrs pedagogiek; 1. taken op locatie, 2. taken kinderstad breed,
- 7) pedagogisch medewerkers / groepsleiding
- 8) ondernemingsraad,
- 9) oudercommissies,
- 10) communicatie,
- 11) tijdsinzet

4. Actieplan implementatie en geschatte tijdsinvestering per onderdeel (vanaf blz. 12)

- 1) kwaliteitsbijeenkomsten / kookboekbijeenkomsten
- 2) studiedag
- 3) workshops
- 4) coaching van unitmanagers
- 5) taken vanuit afdeling K&I
- 6) activiteitenvulling in kookboek
- 7) uitontwikkelen pedagogisch kookboek
- 8) uitontwikkelen instrument 'welbevinden' in kindvolgsysteem
- 9) uitontwikkelen pedagogische checklist
- 10) pedagogisch kookboek in kwaliteitsstelsel
- 11) interne en externe communicatie
- 12) vervolgstappen / consequenties voor het pedagogisch beleid en pedagogisch werkplan ten gevolge van KC Z&O, Open Deurenbeleid en Pedagogisch Kookboek
- 13) uitbreiding pedagogisch kookboek naar doelgroep 7 – 12 jaar
- 14) kwaliteitsdoelstelling 2008

1. De huidige stand van zaken, de reis is begonnen

In het najaar 2006 zijn we met de pilotlocaties gestart met deze reis. Het doel was duidelijk: het ontwikkelen van een pedagogisch kookboek. De weg er naartoe niet. We hebben gekozen voor een ontwikkeltraject, waarbij we gaandeweg inhoud en vorm hebben gegeven aan de pilot.

De pilotfase heeft bestaan uit:

- Inhoudelijke training voor uitmanagers en kookboekpromotoren bestaande uit 6 bijeenkomsten georganiseerd door het NJi;
- coachingstraject voor unitmanagers van 5 bijeenkomsten op organisatie en inhoud door NJi;
- het projectteam, bestaande uit de unitmanagers, is 4 keer bijeen geweest om de voortgang en knelpunten te bespreken
- ontwikkelen en vullen van het pedagogisch kookboek: de pilotlocaties hebben een start gemaakt met het vullen van het pedagogisch kookboek met activiteiten.
- De projectraad die als functie heeft om als denktank en klankbordgroep te functioneren is 3 keer bijeen geweest. Om het concept te bespreken. Deelnemers waren: ROC Midden Brabant, Fontys hogeschool afdeling pedagogiek, Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn (NIZW), Schoolbegeleidingsdiensten (SOM en KPC) Kindermaatwerk, Thebe, en uitgeverij Nijgh Versluys.
- Materiaal is verspreid naar organisatie die het project ondersteunen.
- Er heeft verbreding plaatsgevonden middels de expertmeeting op 12 oktober 2006 waarbij Kinderstad de discussie met partners in Tilburg is gestart over de integratie van kinderopvang en peuterspeelzaalwerk. Er is naar aanleiding hiervan een brochure verschenen met als titel: Klein klein kleutertje, wat doe je...
Op de website www.kindercentrazo.nl is meer informatie opgenomen.
Er zijn artikelen verschenen in het tijdschrift management kinderopvang, d.d. november 2006. In het tijdschrift kinderopvang is in april 2007 een praktijkverhaal geschreven over Kindercentrum Z&O, Samsam en op de weblog van Marianne Velsink, Kinderopvang Totaal van 30 november 2007.
- Opsomming van interne artikelen intern binnen kinderstad jaarnaal en krant.
- Bijeenkomst met afgevaardigden van oudercommissies en externen.
- Nominatie maatschappelijk ondernemer van het jaar 2007.

De pilotfase is nagenoeg afgerond. Er is veel enthousiasme over de inhoud en de opzet van het pedagogisch kookboek. De ervaringen die opgedaan hebben zullen we gebruiken voor de implementatiefase.

Een leidster aan het woord: " ik ben nu overgestapt van een baby naar een peutergroep. Deze leeftijdsgroep is nieuw voor mij, maar het pedagogisch kookboek is een steun in de rug om info te krijgen over deze leeftijdsfase en om activiteiten voor peuters voor te bereiden".

1.1 Uitgangspunten implementatie pedagogisch kookboek

In dit project hanteren we een aantal uitgangspunten zoals deze zijn opgenomen in het algemeen en het pedagogisch beleid van Kinderstad. Daarnaast gaan we uit van de wettelijke kwaliteitseisen uit de Wet Kinderopvang en het convenant kwaliteit kinderopvang.

1.2 Aanpassingen in pedagogisch beleid en werkplannen

Het pedagogisch kookboek en ook de ontwikkeling van KC Z&O leidt in 2008 tot aanpassingen in het algemeen pedagogisch beleidsplan en de werkplannen op locatie. Hiervoor wordt een format ontwikkeld. Bij deze aanpassingen worden de oudercommissies actief betrokken worden.

1.3 Alle locaties nemen deel

Aan het ontwikkelen van het pedagogisch kookboek hebben de volgende pilot locaties voor 0 tot 6 jarigen deelgenomen

- kindercentrum 't Keetje: KDV en BSO
- kindercentrum Samsam: PSZ, KDV en BSO
- kindercentrum Boemerang: PSZ, KDV en BSO
- peuterspeelzaal 'Hummeltje
- peuterspeelzaal Ukkepek

1.4 Aandacht voor de ontwikkelingsgebieden, open deuren en planmatig/methodisch werken en samenhang met project van BSO naar BSA

Het kookboek is zo opgebouwd dat kinderen van alle leeftijden en interesses voldoende variatie voorgeschoteld krijgen in ontwikkeling- spel- en activiteiten aanbod.

De "schijf van 3" die de basis vormt voor gezonde pedagogische voeding bestaan uit:

- motorische ontwikkeling
- taalontwikkeling
- sociaal-emotionele ontwikkeling

Om kinderen een rijke omgeving aan te bieden is open deuren een vanzelfsprekendheid. Het planmatig werken is een belangrijk onderdeel in de training: voorbereiding is het halve werk. Natuurlijke momenten in het dagritme worden gebruikt om de ontwikkeling van kinderen te stimuleren.

Het activiteitengericht werken wat in het project van BSO naar BSA is ontwikkeld wordt onderdeel van het pedagogisch kookboek.

1.5 Ontwikkelingsgericht aansluiten bij VVE

We sluiten aan bij de reeds ontwikkelde methodieken en werkwijzen op de kindercentra. We sluiten aan bij VVE-peuterspeelzalen, centra voor cursisten kinderopvang (CKO's) en kinderdagverblijven. Binnen de VVE-trajecten wordt gewerkt met Piramide, Puk en Ko, T3, boekenpret en een eigen ontwikkelde methode voor kinderopvang 0 tot 4 jarigen. De training ouders de moeite waard, een training voor pedagogisch medewerkers, gericht op het vergroten van de ouderbetrokkenheid maakt hier onderdeel van uit.

1.6 Ouderbeleid en samenwerking met derden

De plaats en betrokkenheid van ouders is een belangrijk aandachtspunt in ons beleid. We zijn ervan overtuigd dat wanneer ouders de kans krijgen op een positieve manier betrokken te zijn bij de opvang dit een positieve uitwerking heeft op het welbevinden en op de ontwikkelingskansen van kinderen (de gouden driehoek). Hiervoor heeft in 2006 het kwaliteitsthema ouderbetrokkenheid centraal gestaan op de locaties. De resultaten en acties daarvan zullen opgenomen worden in het webgedeelte van het pedagogisch kookboek.

Ook samenwerkingspartners als onderwijs, zorg, welzijn, sport, cultuur zijn onmisbaar in de aandacht voor de ontwikkeling van de kinderen. Hiervoor heeft in 2007 het kwaliteitsthema "Kinderstad in beeld in de buurt" centraal gestaan op de locaties. De resultaten en acties daarvan zullen opgenomen worden in het webgedeelte van het pedagogisch kookboek.

1.7 Meetinstrumenten: kindvolgssysteem en pedagogisch checklist

Als meetinstrument gebruiken we het instrument welbevinden ter observatie van de kinderen. Dit instrument wordt geëvalueerd en aangepast in een kindvolgssysteem.

Er wordt een pedagogische checklist ontwikkeld gericht op de interactievaardigheden van de leidster. Deze checklist kan gebruikt worden voor feedback bij teamleden onderling en door de unitmanager.

1.8 Monitoring

De monitoring van de resultaten van de pilots vindt op verschillende manier plaats:

- nulmeting en resultaatmeting via observaties en video-opnames

- documentatie via verslagen; fotoreportages en video
- Het lectoraat van Fontys Hogescholen afdeling pedagogiek heeft toegezegd een rol te willen spelen bij verder onderzoek.

1.9 Kaders en vrijheid voor teams

Uitgangspunt is dat binnen ontwikkelde kaders er gekozen wordt voor een bottom-up benadering, zodat het gebruik van het pedagogisch kookboek aansluit bij de kwaliteiten en ervaringen van de teamleden als ook de doelstellingen, leeftijdsgroepen en accommodatiemogelijkheden van het kindercentrum. Actieve inzet van mensen leidt tot meer werkplezier, enthousiasme en betrokkenheid met het werk wat de kwaliteit zal vergroten. De kans op weerstand (doen we het niet goed genoeg) vermindert en de veranderingsbereidheid /nieuwsgierigheid naar mogelijkheden neemt toe. Dit is ook een conclusie uit het afstudeeronderzoek (voorjaar 2007) van D. Vojnovic, student universiteit van Tilburg, organisatiekunde.

1.10 Train de trainersconcept

We werken volgens het train de trainersconcept als onderdeel van het scholingsbeleid. Dit houdt in dat unitmanagers en kookboekpromotoren (pedagogisch medewerkers op locaties met de taak van kookboekpromotor) opgeleid worden om de implementatie inhoudelijke en organisatorisch binnen de teams vorm te geven.

1.11 Communicatie en verbreding

Het pedagogisch kookboek is een integraal project waar iedereen – unitmanager – pedagogisch medewerker - kinderen –ouders - mee te maken krijgt. Het heeft invloed op het werken met de kinderen, de onderlinge samenwerking en ook de omgang met ouders en partners in de wijk. Het is dynamisch en interactief van opzet. Dit betekent dat er veel aandacht zal zijn voor allerlei vormen van interne en externe communicatie. De deskundigheid van de afdeling communicatie wordt hierbij ingezet.

1.11 Immaterieel doel 2008

2008 gaan we gebruiken om binnen de kwaliteitsdoelstelling alle pedagogisch medewerkers een individueel portofolio over het werken met het kookboek te laten maken. Op deze manier willen we de inbedding van deze methodiek in het dagelijks werk op de groepen versterken

1.12 Aansluiting bij kwaliteitsbeleid

Het pedagogisch kookboek wordt geïntegreerd te worden in het kwaliteitsbeleid c.q. de kwaliteitscirkel te volgen. Tijdens de looptijd van het project worden evaluatiemomenten gepland om de voortgang, implementatie en bijstellingen te bespreken in de bestemde overleggen/documenten.

Evaluaties zijn gepland in november 2006, juli en november 2007 en maart 2008.

2. Het pedagogisch kookboek en de kindercentra Z&O

2.1 Doelstelling van het pedagogisch kookboek

Het ontwikkelen van een methodiek in de vorm van een pedagogisch kookboek. Dit kookboek bevat een methodische werkwijze die pedagogisch medewerkers op locatie dagelijks hanteert om kinderen een verrijkende en uitdagende omgeving aan te bieden.

2.2 Doelgroep

De doelgroep bestaat uit pedagogisch medewerkers en unitmanagers van peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en buitenschoolse opvang tot 6 jaar. In 2008 wordt onderzocht of de methode bruikbaar is binnen het gastouderproject.

2.3 Resultaten

Een methodische werkwijze in de vorm van pedagogisch kookboek. Het krijgt een fysieke en een digitale weergave, een theorieboek en procesbeschrijving. Het krijgt een uitdagende en professionele vormgeving. De implementatie van het kookboek Kinderstad breed is gestart tijdens de studiedag op 2 november 2007.

2.4 Implementatie

Het pedagogisch kookboek is een methodische werkwijze die door alle medewerkers van kinderstad wordt gebruikt. Het wordt opgenomen (en op termijn ook getoetst) in het inwerkplan van nieuwe medewerkers.

2.5 Evaluatie en verbeteracties

Het pedagogisch kookboek wordt opgenomen in het totale kwaliteitssysteem. Middels pedagogische checklist en pedagogische audits vinden evaluatie en verbeteringen plaats

3. Projectorganisatie: coördinatie en taakverdeling

Taakverdeling project pedagogisch kookboek

3.1. Inleiding

Om tot een goede taakverdeling te komen bij de implementatie van het pedagogisch kookboek is gekozen voor de volgende organisatorische opbouw.

3.2. Projectcoördinatie

De verantwoording voor het project ligt bij de RVB van Kinderstad, in de persoon van directeur Jeanne Buitenhuis. De projectcoördinatie is in handen van Carolien Schiks die zorgt voor de algehele coördinatie, de inhoudelijke input, procesbewaking en ondersteuning van projectteam en kookboekpromotoren, evaluatie en productie en vulling van het kookboek.

De projectcoördinator wordt zo nodig ondersteund door de projectmedewerker / unitmanager (Jacqueline Ogier) en door de medewerker pr en communicatie (Klari Taborsky).

De projectcoördinator wordt daarnaast vanaf september 2007 ondersteund door 4 stagiaires van de Fontys Hogeschool pedagogiek. Deze zijn op locatie bezig met implementatie en dragen bij aan productontwikkeling op onderwerpen.

3.3 Afdeling kwaliteit en innovatie

Dit projectteam bestaat uit projectcoördinator, 4 stagiaires pedagogiek, medewerker pr en communicatie en projectmedewerker / unitmanager. Tijdens mt- breed vergaderingen worden de regiomanagers op de hoogte gehouden van relevante ontwikkelingen.

3.4 Unitmanagers

Onder aansturing van de regiomanager zijn de unitmanagers de projectleiders op locatie. Zij zijn gedurende de implementatiefase verantwoordelijk voor de voortgang van het project op de eigen locatie en wordt hierbij ondersteund door de kookboekpromotoren.

Hij/zij informeert team, kinderen en ouders (commissie) en draagt zorg voor de voortgang en implementatie, evaluatie en bijstelling.

Hij/zij ondersteunt (coacht) de promotoren en het team bij de uitvoering van de activiteiten.

Hij/zij levert input t.b.v. het projectteam en tbv kinderstad - brede overleggen.

Taken zijn o.a.:

- Deelname aan (kwaliteit-)bijeenkomsten en evt. scholingen t.b.v. pedagogisch kookboek
- Overdracht aan teamleden van kennis en vaardigheden vanuit kwaliteitsbijeenkomsten en evt. scholingen
- Zorgdragen voor uitvoering van opdrachten in het team vanuit kwaliteitsbijeenkomsten en evt. scholingen
- Initiëren implementatieplan pedagogisch koken op de locatie
- Coachen van teamleden in de uitvoering
- Kinderstad - brede ontwikkelingen volgen
- Activiteiten t.b.v. verbreding naar andere locaties
- Inbedding in ouderbeleid en samenwerking naar derden
- Up to date maken pedagogisch werkplan

3.5 Kookboekpromotoren

Van iedere locatie/unit nemen 1 à 2 (afhankelijk van de grootte) kwaliteitspromotoren deel aan de implementatiefase. Dit kan dus zijn een pedagogisch medewerker van de KDV, BSO of peuterspeelzaalgroep. Dit houdt in dat er geen aparte kookboekpromotoren meer aangesteld worden! De methodiek pedagogisch koken wordt als vast kwaliteitsonderdeel toegevoegd aan de kwaliteitsbijeenkomsten.

De promotor heeft een initiërende en enthousiasmerende rol op locatie. Ook draagt hij / zij mede zorg voor de uitvoering van het implementatieplan op locatie en ondersteunt de unitmanager bij bovengenoemde verdere taken. Hij / zij heeft belangstelling voor en ervaring met pedagogiek en motivatie om methodisch en planmatig te werken aan ontwikkelingstimulering van kinderen

3.6 Stagiaire pedagogiek Fontys hogeschool

A. Taken op locatie

De stagiaire pedagogiek ondersteunt de unitmanager o.a. bij de implementatie van het pedagogisch kookboek op locatie. De unitmanager verzorgt de stagebegeleiding op locatie. Tot de taken van de stagiaire m.b.t. het pedagogisch kookboek horen:

- bijwonen van de kwaliteitsbijeenkomsten en andere scholingen of bijeenkomsten in het kader van pedagogisch koken
- ondersteunen van unitmanager bij het informeren van de groepsleiding en het uitvoeren van praktijkopdrachten in het team nav bijv. de kwaliteitsbijeenkomsten
- op verzoek en in overleg met de unitmanager ondersteunen bij coaching van pedagogisch medewerkers. Bijv. middels het observatie-instrumenten welbevinden, een pedagogische checklist of video- interactiebegeleiding
- aanleveren, mee beoordelen en invoeren van activiteiten tbv de website pedagogisch kookboek vanuit de eigen locatie

B. Taken Kinderstadbreed

Voor de centrale implementatie van het kookboek ondersteunen de stagiaires de projectleider op onderdelen, bijv.:

- evalueren en bijstellen van het instrument welbevinden in een kindvolgsysteem
- ontwikkelen van een pedagogische checklist
- observaties van kinderen en medewerkers doen bij verzoek van unitmanagers
- onderzoek hoe ouders te betrekken bij het pedagogisch kookboek
- onderzoek verbreding naar gastouderopvang
- onderzoek naar verbreding naar samenwerkingspartners
- onderzoek naar feedbackinstrumenten zoals video-interactie
- actieve rol bij studiedag
- bijhouden van kwartaalrapportages waaronder kinderen die opvallen, bijna ongevallen, t.b.v. kwaliteitssysteem
- deelname en actieve bijdrage aan centrale bijeenkomsten tbv pedagogisch koken

3.7 Pedagogisch medewerkers

De pedagogisch medewerker maakt zich de methodiek 'pedagogisch koken' eigen en voert planmatig activiteiten t.b.v. ontwikkelingstimulering op locatie mee uit. Zij levert input voor het activiteitengedeelte van het pedagogisch kookboek en beoordeelt activiteiten op criteria als praktisch uitvoerbaarheid, creativiteit, effectiviteit en nut t.a.v. ontwikkelingsstimulering. Zij neemt initiatief in de samenwerking en afstemming met collega's binnen en buiten de eigen locatie.

3.8 Ondernemingsraad

De methodiek 'pedagogisch koken' is onderwerp van gesprek met de OR. In dit overleg worden alle volgens de wet op de ondernemingsraden relevante stukken voorgelegd (zie artikel 25 en 27 over advies en instemmingrecht uit de wet op de ondernemingsraden) ter advies en besluitvorming.

3.9 Oudercommissies

Pedagogisch kookboek wordt met regelmaat op de agenda van de oudercommissies geplaatst. In dit overleg worden alle, volgens het reglement relevante stukken op dit onderwerp voorgelegd ter advies en besluitvorming.

Ter informatie:

De oudercommissies hebben verzwaard adviesrecht op:

- *Pedagogisch beleidsplan*
- *Voedingsaangelegenheden*
- *Risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid*
- *Openingstijden*
- *Vaststelling of wijziging van een klachtenregeling en het aanwijzen van de leden van de klachtencommissie.*
- *uitvoering van kwaliteitsbeleid door de houder mbt:*
 - *aantal kinderen per groep*
 - *groeps grootte*
 - *opleidingseisen beroepskrachten*
 - *inzetbaarheid beroepskrachten in opleiding*

3.10 Communicatie

De methodiek pedagogisch koken wordt door alle pedagogisch medewerkers binnen Kinderstad gebruikt en (h)erkend als Kinderstads eigen unieke werkwijze om ontwikkeling van kinderen te stimuleren. Het is de praktische vertaling van de visie en het pedagogisch beleid van Kinderstad voor de dagelijkse zorg voor de aan Kinderstad toevertrouwde kinderen op alle locaties en binnen alle vormen van kinderopvang. De laagdrempelige en creatieve vorm stimuleert en prikkelt medewerkers om er mee aan de slag te gaan in de dagelijkse zorg. Deze methodiek wordt in de hele organisatie gecommuniceerd. Middelen die ons hiervoor ter beschikking kunnen staan zijn:

- *vaste rubriek in de Krant van Kinderstad (intern)*
- *vaste rubriek in Kinderstad Journaal (extern)*
- *studiedagen oktober 2006 en november 2007*
- *maandelijks op extranet: het recept van de maand*
- *publicatie in externe nieuwsbrief en internet voor ouders*
- *vermelding in inwerkplan van nieuwe medewerker*
- *kwaliteitshandboek (onderdeel pedagogiek / pedagogisch beleidsplan en werkplannen op locatie)*
- *Ontwikkelen van evaluatie-instrumenten, zoals pedagogische checklist en pedagogische audits.*
- *Eindejaarsdoelstelling 2008*

3.11 Tijdsinzet

Per locatie zijn uren uit het taakurenbeleid beschikbaar voor scholing en uitvoeren van opdrachten van de kookboekpromotoren. Informatie en verdieping aan collega's vindt plaats in het reguliere teamoverleg.

4. Actieplan en tijdsinzet

In het onderstaande actieplan staat beschreven op welke manieren we ondersteuning kunnen bieden bij de implementatie en verankering van het pedagogisch kookboek in de kindercentra Z&O. We sluiten hierbij zoveel mogelijk aan bij de bestaande overlegstructuur en de behoeftes van unitmanagers.

4.1 Kwaliteitsbijeenkomsten: september 2007 t/m juni 2008

De implementatie van het kookboek wordt onderdeel van de kwaliteitsbijeenkomsten. Beide onderwerpen staan op de agenda. We organiseren 5 bijeenkomsten a 3 uur voor alle unitmanagers, kookboekpromotoren en stagiaires. Deze bijeenkomsten hebben dus dezelfde opzet als de kwaliteitsbijeenkomsten met uma's en kwaliteitspromotoren. Gezien de grootte van de groep: 25 uma's en 45 promotoren kan overwogen worden om de groep in 3 te splitsen. De groepen kunnen worden bijv. als volgt worden samengesteld: kindercentra Z&O, kindercentra op wijkniveau, pilotlocaties gekoppeld aan nieuwe locaties. Het doel van de bijeenkomsten is om de teams inhoudelijke en organisatorische kaders te geven voor implementatie van het pedagogisch kookboek en kwaliteitsbeleid op locatie. Iedere bijeenkomst start met een stand van zaken op locatie en sluit af met een concrete locatieopdracht. Er vindt een terugkoppeling plaats van de inhoud van deze bijeenkomsten naar de teams op locatie

De inhoud van de bijeenkomsten kan zijn (mede afhankelijk van de vragen/ontwikkelingen):

- 1: 4 oktober, kwaliteitsbijeenkomst oude stijl: plan van aanpak, voorbereiding voor de studiedag en resultaten externe audit.
- 2: medio januari / februari 2008: uitleg en start van implementatieplan op locaties; kwaliteitsdoelstelling 2008; concrete doelen voor de locaties; Kwaliteitsbeleid 2008 (jaarcyclus, interne en externe audits, pedagogische audits).
- 3: medio mei: implementatie van kindvolgsysteem welbevinden en pedagogische checklist; resultaten interne audits.
- 4: medio september: blauwdruk pedagogisch beleid KC Z&O en vertaling in pedagogische werkplannen; voortgang en resultaten externe audits
- 5: medio november / december: afronding kwaliteitsdoelstelling 2008

De definitieve keuze voor de inhoud van de bijeenkomsten wordt in een later stadium bekend gemaakt.

4.2 Studiedag 2007

- Op 2 november was de studiedag voor alle medewerkers op locatie: Start van het implementatietraject:
 - presentatie en kennismaking met het kookboek
 - werken met een week- en dagschema als basis voor methodisch werken

4.3 Workshops

Doel is inhoudelijke inspiratie opdoen en draagvlak creëren bij de teams.

Voorstel: er worden Kinderstad breed workshops georganiseerd voor pedagogisch medewerkers op de volgende onderwerpen:

- Het kind als motor van zijn eigen ontwikkeling, kijken naar kinderen
- De leidster als brug tussen kind en spel, over interactievaardigheden
- De inrichting als 3^e leidster, over open en gesloten spel materiaal en open deurenbeleid
- Spel als leerroute voor spelontwikkeling

Voorstel om in 2008 4 x 1 thema aan te bieden. Deelname maximaal 50 pedagogisch medewerkers verdeeld over 2 groepen. Thema wordt door projectcoördinator, projectmedewerker en NJI-trainer

voorbereid en uitgevoerd, (uitvoering per onderwerp); 1 groep door NJi-trainer en 1 groep door projectcoördinator en projectmedewerker samen.

In het kader van kennisuitwisseling op de groepen / in de dagelijks praktijk : Hoe biedt je (didactisch) creatief activiteiten aan (verzorgd door interne of externe deskundigen). In dit kader willen we ook onderzoeken of verzorgen van praktijklessen op de werkvloer door docenten van de ROC / Fontys opleidingen haalbaar is. Door het inzetten van een groep mobiele "deskundigen" kan een impuls gegeven worden aan het pedagogisch koken. De locaties kunnen een halve dag een deskundige inhuren rondom een van de ontwikkelgebieden uit het pedagogisch kookboek. Financieel onderbouwen voor eenmalige impuls scholingsbeleid. Na goedkeuring kan e.e.a. ingezet worden

Actie:

- Inhoudelijke voorbereiding studiedag 2007 / 2008
- Ondersteunen van unitmanagers bij uitvoering studiedag
- planning data en inhoud van bijeenkomsten
- opvragen offerte NJi voor de workshopbegeleiding
- mobiele kennisbank inrichten en kosten begroten
- opnemen met P&O wat het scholingsbudget is
- opnemen met P&O: taakurenbeleid in relatie tot kwaliteit / pedagogisch kookboek

4.4 Coaching unitmanagers op organisatorisch en inhoudelijk gebied: december 2007 t/m december 2008

- Iedere locatie werkt aan hetzelfde doel. Toch hebben we tijdens de pilot gemerkt dat de uitgangspositie van ieder team anders is: het ene team is startend en is nog bezig met het ontwikkelen van een teamgevoel. Een ander team is inhoudelijk sterk en heeft behoefte aan inspiratie. Of is net omgebouwd tot kindercentrum Z&O. Unitmanagers in de pilot hebben de coaching als zeer positief en ondersteunend ervaren. Kenmerken van coachings bijeenkomsten zijn de collegiale ondersteuning, uitwisseling en de inhoudelijke verdieping. Tijdens de visiedagen kan vanuit de afdeling K&I coaching worden aangeboden aan groepen van 3 tot 6 unitmanagers. Afdeling K&I kan indien noodzakelijk ook een externe hierbij uitnodigen.
- Individuele coachings vragen komen tevens naar voren in reguliere overleggen met de regiomanager en jaargesprekken en worden ingebracht in het scholingsbeleid.

4.5 Ondersteuning en advies vanuit afdeling kwaliteit & innovatie

Iedere locatie heeft een ander uitgangspositie en iedere unitmanager heeft locatiespecifieke vragen mbt inhoud en organisatie. De unitmanager kan een beroep doen op de ondersteuning en advies van de afdeling K & I voor individuele vragen, advisering bij samenwerking in het kader van kindercentrum Z&O, advies bij opzet van thema-avonden etc.

4.6 Activiteitenvulling van het pedagogisch kookboek

Iedere locatie levert tijdens activiteiten aan volgens het format. Deze activiteiten worden gescreend en opgenomen in het pedagogisch kookboek.

Actie:

Dit kan een vast onderwerp zijn op de kwaliteitsbijeenkomsten en onderdeel van de kwaliteitsdoelstelling 2008.

4.7 Uitontwikkelen pedagogisch kookboek: september t/m maart 2008

Het pedagogisch kookboek is ontwikkeld in samenwerking met Brave (fysieke ontwikkeltaart) en Estate (website). De coördinatie hiervan is gedaan door afdeling pr en communicatie. Op de studiedag is het kookboek voor intern gebruik door de teams geïntroduceerd. In de

implementatiefase wordt de ontwikkeltaart verder gevuld en wordt de website waar nodig aangepast en verbeterd. Aangevuld met de items ouderbetrokkenheid en samenwerking.

Actie:

- Gehele periode: aanpassen en vullen van het digitale - / fysieke kookboek en onder de aandacht brengen en houden van medewerkers en ouders. Te denken hierbij valt aan het recept van de maand etc. (afd. kwaliteit en communicatie gezamenlijk)

4.8 Uitontwikkelen van het instrument welbevinden in een kindvolgsysteem: december 2007 t/m juni 2008

Het instrument welbevinden hebben we 1½ jaar geleden geïmplementeerd binnen alle kinderopvanglocaties. We krijgen veel positieve reacties:

- het helpt om goed en systematisch naar kinderen te kijken
- het geeft een beeld van de individuele kinderen als ook van de groeps sfeer
- het is gebruiksvriendelijk en vraagt weinig voorbereidingstijd
- het biedt voldoende gesprekstof voor de oudergesprekken
- het levert input bij het groep / en teamoverleg t.b.v. kindbesprekingen
- het levert input het bijstellen van het pedagogisch beleid

Kritiekpunten zijn:

- het is te globaal per leeftijdscategorie
- het is moeilijk om de eigenheid van het kind erin terug te laten komen
- het is geen instrument wat de ontwikkeling op langere termijn volgt

Actie

- juni-juli-aug 2007: evalueren van het instrument met de uma's
- november 2007, december 2007, januari 2008: huidig model onderzoeken op werkbaarheid en effectiviteit en oriënteren op bestaande kindvolgsystemen: zowel landelijk ontwikkelde modellen als modellen die gebruikt worden in het kader van VVE
- febr./maart: aanpassing huidig instrument of ontwikkelen van nieuw instrument
- april/mei: pilot op 4 locaties
- april/mei: adviestraject oudercommissies
- juni: vaststellen van implementatie van nieuw instrument

Dit onderzoek zal uitgevoerd worden door een 4^e jaarspedagogiek stagiaire. De eindschrijver van deze stagiaire zal gaan over dit onderwerp. De projectcoördinator begeleidt deze stagiaire bij haar onderzoek.

NB. De haalbaarheid hangt af van de voortgang van het scriptieonderzoek van deze stagiaire. Indien nodig moeten bijstellingen plaatsvinden.

4.9 Ontwikkelen van pedagogische checklist: december 2007 t/m juni 2008

Unitmanagers en pedagogisch medewerkers zijn op zoek naar instrumenten om hun pedagogisch klimaat op de groep te onderzoeken en de interactievaardigheden van pedagogisch medewerkers verder te verfijnen en te verbeteren. Daarnaast zoekt men naar een hulpmiddel / instrument om pedagogisch medewerkers onderling elkaar collegiale feedback te geven. Met name de verschillen en overeenkomsten tussen pedagogisch medewerkers van kdv en psz moeten in beeld komen. Met als doel deze verschillen te verkleinen in het kader van de KC Z&O. Er zijn verschillende pedagogische checklisten:

- GGD/veldinstrument,
- observatie-instrument ontwikkeld door Laura v.d. Loo in haar 4^e jaarstage pedagogiek (2007),
- video/interactie,
- "zo zijn onze manieren", een zelfevaluatie wat gebruikt wordt bij VVE).

Acties

- November 2007, december 2007, januari 2008: oriënteren op bestaande observatiesystemen
- Febr.-mrt: vaststellen van observatiecriteria en ontwikkelen van feedbackinstrument
- april/mei: pilot op 4 locaties
- juni: vaststellen van implementatietraject van nieuw instrument

Dit onderzoek zal uitgevoerd worden door een 4^e jaar pedagogiek stagiaire. De eindscriptie van deze stagiaire zal gaan over dit onderwerp. De projectcoördinator begeleidt deze stagiaire bij haar onderzoek. De stagiaire gaat zich in eerste instantie focussen op de leidster - kind interactie op kdv en psz; de overeenkomsten en verschillen en het komen tot aanbevelingen hoe e.e.a. te versterken en op elkaar af te stemmen in het kader van de vorming van kindercentra Z&O.

NB. De haalbaarheid hangt af van de voortgang van het scriptieonderzoek van deze stagiaire. Indien nodig moeten bijstellingen plaatsvinden.

4.10 Opnemen van pedagogisch kookboek in kwaliteitssysteem

Het pedagogisch kookboek wordt opgenomen in het kwaliteitssysteem. Dit betekent dat het na implementatie systematisch geëvalueerd en bijgesteld wordt. Hierbij worden verschillende instrumenten gebruikt:

- jaarlijkse evaluatie door unitmanager in jaarenquête
- interne audits
- jaargesprekken
- kindvolgsystemen
- inwerkplan nieuw personeel
- medewerker tevredenheidonderzoek
- directiebeoordeling

Acties:

- Coördinatie en uitvoeren
- onder de aandacht brengen en ontwikkelingen volgen bij proceseigenaren.

NB. Afstemmen met Jessica

4.11 zorgen voor interne en externe communicatie

Belangrijke communicatiemiddelen zijn het Kinderstad journaal (extern) en de Krant van Kinderstad (intern). Hierin wordt pedagogisch koken een vaste rubriek. Op de visiedagen is het pedagogisch kookboek een vast agendapunt.

Acties:

- * Continue aandachtspunt voor kwaliteit en communicatie

4.12 aanpassen van het algemeen pedagogisch beleid en ontwikkelen van een format pedagogisch werkplan op de ontwikkelingen KC Z&O, open deurenbeleid en pedagogisch kookboek

Acties:

- bijstellen van algemeen pedagogisch beleid
- Bijstellen van blauwdruk pedagogisch werkplan
- Adviestraject oudercommissies
- Implementatie van beleidswijzigingen voor de unitmanagers

4.13 Uitbreiden van pedagogisch kookboek met doelgroep 7 t/m 12 jaar

In 2007 is het project van BSO naar BSA uitgevoerd. In 2008 wordt dit vervolgd onder de noemer dagarrangementen,

In 2008 onderzoeken of onderdelen hiervan dienen te worden opgenomen in het pedagogisch kookboek en of er in aanvulling op het kookboek voor 0-6 jarigen een theoretisch werkboek voor BSO/BSA moet komen.

Acties: invullen i.o.m. *Pascalle Cup*

4.14 Uitwerken kwaliteitsdoelstelling 2008

Het pedagogisch kookboek wordt de kwaliteitsdoelstelling voor 2008. Het is een extra ondersteuning voor de implementatie van de methode pedagogisch koken. Iedere medewerker maakt zijn / haar eigen portfolio van activiteiten in het kader van pedagogisch koken

Acties: de opdracht voor kwaliteitsdoelstelling 2008 ligt op dit moment ter advisering bij de ondernemingsraad. Na goedkeuring wordt de kwaliteitsdoelstelling gecommuniceerd aan unitmanagers en kwaliteitspromotoren:

- *middels de maandmemo voor managers tweede week januari 2008,*
- *op de visiedag voor unitmanagers in januari 2008,*
- *tijdens de kwaliteitsbijeenkomst voor unitmanagers en kwaliteitspromotoren in februari 2008*

